

Overdenking over Psalm 19

Drie stemmen die spreken in ons 'leven onder Gods zon'.

1^e lied: Dank U voor deze nieuwe morgen - Lied 168 (ELB)

- 1 Dank U voor deze nieuwe morgen, / dank U voor deze nieuwe dag.
Dank U dat ik met al mijn zorgen / bij U komen mag.
- 2 Dank U dat U dat U hebt willen spreken, / dank U, U hoort een ieders taal.
Dank U dat, dat U het brood wilt breken / met ons allemaal.
- 3 Dank U dat ons uw woord bewaarde, / dank U dat U uw Geest ons geeft.
Dank U dat ieder mens op aarde / van uw liefde leeft.

Bijbel: Psalm 19 (NBV21)

¹ Voor de koorleider. Een psalm van David.

- 2 De **hemel** verhaalt van Gods majesteit,
het uitspannel roemt het werk van zijn handen,
- 3 de dag zegt het voort aan de dag die komt,
de nacht vertelt het door aan de volgende nacht.
- 4 Toch wordt er niets gezegd, geen woord gehoord; het is een spraak zonder klank.
- 5 Over heel de aarde gaat hun stem, tot aan het einde van de wereld hun taal.

Daar heeft God een tent opgeslagen voor de **zon**:
6 een jonge bruidegom die het bruidsbed verlaat,
een held die vrolijk voortrent op zijn weg.
- 7 Aan het ene einde van de hemel komt hij op,
aan het andere einde voltooit hij zijn loop, niets blijft voor zijn gloed verborgen.
- 8 De **wet van de HEER** is **volmaakt**: **levenskracht** voor de mens.
De **richtlijn** van de HEER is **betrouwbaar**: **wijsheid** voor de eenvoudige.
- 9 De **bevelen** van de HEER zijn **eenduidig**: **vreugde** voor het hart.
Het **gebod** van de HEER is **helder**: **licht** voor de ogen.
- 10 Het **ontzag** voor de HEER is **zuiver**, **houdt stand**, voor altijd.
De **voorschriften** van de HEER zijn **waarachtig**, **rechtvaardig**, geheel en al.
- 11 Ze zijn begeerlijker dan goud, dan fijn goud in overvloed,
zoeter dan honing, dan honing vers uit de raat.
- 12 **Uw dienaar** laat zich erdoor verlichten, wie ze opvolgt wordt rijk beloond.
- 13 Maar wie kan al zijn fouten kennen? Spreek mij vrij van verborgen zonden.
- 14 Bescherm mij, uw dienaar, en laat hoogmoed niet over mij heersen,
dan zal ik volmaakt zijn en bevrijd van grote zonde.
- 15 Laten de woorden van mijn mond u behagen, de overpeinzingen van mijn hart
U bekoren, HEER, mijn rots, mijn bevrijder.

Overdenking - Drie stemmen die spreken in ons 'leven onder Gods zon'.

We voelen in deze zomerdagen hoe krachtig de zon kan zijn. Buiten is het overdag bijna niet uit te houden. Binnen blijven de gordijnen dicht, gaat de zonwering omlaag en drinken we veel. Toch kruipt de warmte naar binnen en zuchten we onder het 'leven onder de zon'. Wie op vakantie in een tent slaapt waar de zon op schijnt, wordt door de gloed er wel uitgedreven.

Zo komt **Psalm 19** dichtbij: 'Niets blijft voor de gloed van de zon verborgen.' (v. 7)

David kijkt in deze psalm eerst omhoog, naar de taal van de hemel. Dan switcht hij ineens naar de taal van Gods wet, om af te sluiten met hoe hij zelf spreekt.

Drie stemmen horen we hier: de stem van de hemel, van de HEER en van de mens.

Eerste stem - de hemel spreekt!

"De hemel verhaalt van Gods majesteit," zegt David. De zon, maan en sterren spreken, maar zonder woorden. Er klinkt geen stem die wij met onze oren horen. Toch gaat hun boodschap de hele wereld over. Deze: dat **God ons leven onder de zon ordent** en vastheid geeft.

Elke morgen komt de **zon** op, elke avond gaat zij onder.

Dag en nacht wisselen elkaar af, net als de seizoenen.

Dankzij de hemellichamen kennen we een langste en kortste dag. Dankzij zon- en maanstanden zijn er tijden om te zaaien en te oogsten, om op te staan en te slapen.

David vergelijkt de zon met een *bruidegom* die blij zijn kamer uitkomt, en met een *held* die vrolijk zijn weg gaat. (v. 6). Zoals die van hun pas verworven bruid of overwinning genieten en het leven aankunnen, zo volgt de zon vrolijk de baan die God haar wijst. Daarin toont de hemel de glorie en trouw van de Schepper.

Juist op hete dagen merken wij hoe stérk die zon is. Misschien té sterk voor ons. Ook dan mogen we belijden: boven ons leven staat geen blinde macht. God heeft zijn schepping geordend. De hemel spreekt ervan, dag na dag: God is groot.

Tweede stem: God zelf spreekt!

Ineens gaat Psalm 19 over van de hemel naar Gods **wet**. Dat lijkt een grote overgang, maar het past bij elkaar. Zoals God ons leven **ordent** door het ritme bóven ons hoofd, aan de hemel, zo wil Hij ook ons dagelijks leven onder zon **orde en vastheid geven**.

David laat dat mooi zien, als hij spreekt over wat God geeft. Zes keer noemt hij Gods naam: **HEER** – die veelbelovende, reddende naam: *Ik ben en zal er zijn*.

In zijn wet, in zijn woord - kortom: **Gods spreken** - laat de HEER weten wat goed is. Niet om mensen klein te maken, maar om hen -en ons - leven en welzijn te geven.

Met zes verschillende woorden voor **wet** (richtlijn, bevelen, gebod, ontzag, voorschriften) geeft David het **karakter** van Gods onderwijs aan (v. 8-10): *volmaakt, betrouwbaar, eenduidig, helder, zuiver, waarachtig.*

Dat onderwijs heeft ook **effect** op ons. Het maakt je leven 'in orde', geeft je *levenskracht, wijsheid, vreugde, licht voor de ogen, stabiliteit en rechtvaardigheid.*

Ten diepste spreken deze verzen over **Jezus Christus**. In Jezus, het levende Woord, heeft God zich uitgesproken. Hij is als de **zon** die zijn licht over ons leven laat schijnen. Hij is *volmaakt, betrouwbaar, zuiver*; Hij geeft *wijsheid* en vreugde, licht in je ogen. Waar ons leven ontregeld is, maakt Hij het in orde, houdt Hij ons staande.

Dat hebben we nodig. Als je ouder en kwetsbaar wordt, kun je veel kwijtraken: gezondheid, kracht, zelfstandigheid, mensen om je heen.

Dan kan het leven benauwd voelen, net als een warme kamer waar geen frisse lucht binnenkomt. Juist dan is Gods Woord verfrissing en houvast.

Luister daarom goed naar Gods woorden;
ze zijn '**zoeter dan honing.**' (v. 11)

Niet omdat alles in het leven zo zoet is,
maar omdat wat God zegt ons staande houdt.
Ook als het leven onder de zon zwaar is.

Derde stem: ook ik mag spreken!

Als David luistert naar de hemel en naar Gods Woord, maakt hij de balans op. Hij weet, dat zijn leven niet altijd in de pas loopt van Gods Woord, zoals de zon dat wél doet, iedere dag weer. Eerlijk bekent hij: ik dwaal vaak af, ik ken niet al mijn fouten. Er zijn ook zonden die ik niet opmerk.

Daarom bidt David om **genade**: 'Spreek mij vrij van verborgen zonden.' (v. 13), om **nederigheid**: 'Laat hoogmoed niet over mij heersen.' (v. 14) en om **toewijding**: 'Laat wat ik zeg en denk (**mijn woorden en mijn hart**) U bekoren!' (v. 15)

Zo mogen wij ook bidden. Misschien hebben we veel achter ons liggen.

Goede dingen, maar ook dingen waar we verdriet van hebben.

Woorden die we liever niet hadden gezegd. Keuzes die anders hadden ontmoeten. Gedachten die niemand kent, behalve God.

Psalm 19 leert ons dat we daarmee naar God mogen gaan.

Hij is onze rots en onze bevrijder. Bij Hem is vergeving.

Bij Hem mag ons hart tot rust komen.

Neem dit gebed daarom mee, elke dag van deze week.

Ook op hete dagen, ook als de krachten minder worden.

Zodat ook vandaag '**mijn woorden en gedachten U behagen!**'

Dan mogen we van genade leven onder Gods zon en in zijn licht.

Amen.

2^e lied: Het ruime hemelrond - Psalm 19 (v. 1: OB; v. 6: GKb)

1 **Het ruime hemelrond
vertelt met blijde mond,
Gods eer en heerlijkheid.
De held're lucht en 't zwerk
verkondigen zijn werk
en prijzen zijn beleid.
Dus kan ons dag bij dag
tot roem van Gods gezag
zijn wonderen verhalen.**

Dus weet ons nacht bij nacht / zijn onbegrensde macht / en wijsheid af te malen.*

* 'afmalen' ouderwets woord voor 'afbeelden, schilderen'; vgl. het Duitse 'malen'.

6 **Houd alle overmoed, / die mij licht struiklen doet, / toch altijd ver van mij.
Maak mij ootmoedig, HEER; / dan leef ik tot uw eer, / van grove zonden vrij.
O, laat al wat ik zeg / en wat ik overleg, / U welgevallig wezen.
U, HEER, die mij verblijdt / en die mijn rotssteen zijt, / verlosser, hoog geprezen!**

Gebed

Trouwe God,

Wij prijzen uw majesteit, wijsheid en macht waarmee U hemel en aarde hebt ontworpen. Sinds Psalm 19 is er veel nieuwe kennis bijgekomen over de zon, maan en sterren, de aarde, het heelal. Maar dat maakt ons niet minder, maar juist méér verwonderd: alles hebt U geniaal, groots en mooi bedacht en gemaakt.

Heer, we danken U voor uw woord. Via de Bijbel spreekt U tot ons en ook via uw Zoon Jezus Christus. Hij is het lévende Woord, onze Zon en ons schild, onze Heer en Redder. Dank U voor Psalm 19, waarin uw Zoon zo mooi voor ons oplicht.

Geef het ons ook voor komende week: levenskracht, wijsheid en vreugde, licht.

Als het leven ons soms zwaar valt, Heer, geef ons licht op ons pad.

Help ons stand te houden, als moedeloosheid ons dreigt te overweldigen. Maak ons ook schoon van grove en van verborgen zonden; geef ons uw genade. Breng ons leven en ons hart op orde, zodat ons onrustig hart rust vindt in uw grote liefde!

God, wees met wie moeite of ziekte, verdriet of verlies ervaren - bewoners, medewerkers, vrijwilligers, familie, vrienden, mensen in de wereld: geef troost en bemoedig hen.

Wil voor ons zorgen komende week en ons beschermen.

Onze namen staan toch in uw handpalm gegraveerd?! (Jesaja 49:16)

Aan U alle eer in de hemel en op aarde!

Amen

